

بورس اوراق بهادار تهران
(سهامی عام)

بیانیه ریسک

این بیانیه در راستای اجرای ماده 9 دستورالعمل معاملات قرارداد آتی سهام، مصوب مورخ 1389/4/12 هیأت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، توسط بورس تهران تنظیم شده است و باید پیش از آغاز معاملات در بازار آتی به امضای مشتری برسد. مشتری با امضای این بیانیه، آگاهی خود را از موارد زیر اعلام می‌کند:

1) محدود نشدن حداکثر ضرر به وجوه تضمین پرداخت شده توسط مشتری: ریسک اصلی قرارداد آتی سهام از ویژگی اهرمی آن ناشی می‌شود. ویژگی اهرمی قرارداد آتی می‌تواند زیان بسیاری در کوتاه‌مدت برای مشتری به همراه داشته باشد، زیرا هر تغییر اندک در قیمت سهم پایه، با توجه به اندازه قرارداد، ممکن است ضرر و زبانی به میزان چندین برابر وجوه تضمین مشتری به حساب وی منظور کند. ویژگی اهرمی بودن قراردادهای آتی، از آن‌جا ناشی می‌شود که وجه تضمین اولیه برای اتخاذ موقعیت تعهدی خرید یا فروش در قرارداد آتی، تنها درصدی از ارزش قرارداد است، اما سود و زیان روزانه بر اساس کل ارزش قرارداد محاسبه می‌شود.

2) تشکیل بازار جبرانی در صورت عدم ایفای تعهدات مربوط به وجه تضمین توسط مشتری: اگر پس از انجام عملیات به روزرسانی حساب مشتری توسط کارگزار، اعلامیه افزایش وجه تضمین به مشتری ارسال شود و مشتری تا یک ساعت قبل از پایان جلسه معاملات روز بعد، از محل واریز وجوه یا بستن موقعیت‌های تعهدی باز، وجه تضمین خود را تا وجه تضمین اولیه افزایش ندهد، کارگزار ملزم است رسماً اقدام به بستن آن دسته از موقعیت‌های تعهدی باز مشتری که تعهدات وجه تضمین آن ایفا نشده است، نماید. اگر بستن موقعیت‌های تعهدی باز مربوطه طی یک ساعت پایانی جلسه معاملات علی‌رغم ورود سفارش با قیمت بازار توسط کارگزار امکان‌پذیر نباشد، بورس پس از اعلام اطاق پایاپای، در بازار جبرانی نسبت به بستن موقعیت‌ها اقدام می‌کند. از آن‌جا که دامنه نوسان قیمت روزانه در بازار جبرانی، به تدریج و طی چند دوره افزایش می‌یابد، امکان بستن موقعیت‌های باز مشتری در قیمت نامطلوبی بیش‌تر است و ممکن است مشتری در این بازار مجدداً زیان کند.

3) توقف نماد معاملاتی قرارداد آتی سهام: توقف نماد معاملاتی قرارداد آتی سهام می‌تواند بر ارزش موقعیت‌های معاملاتی مشتری تاثیرگذار باشد. سازمان بورس و اوراق بهادار یا بورس اوراق بهادار تهران، در شرایط خاصی نظیر انتشار اخبار جدید در مورد ناشر، مسائل نظارتی یا نوسان بازار اقدام به توقف نماد معاملاتی سهم پایه یا قراردادهای آتی مبتنی بر سهم می‌کند. اگر

بازگشایی مجدد نماد تحت شرایط خاصی نظیر افزایش دامنه نوسان قیمت روزانه انجام شود، می‌تواند بر سود (زیان) موقعیت‌های معاملاتی باز تاثیرگذار باشد.

4) سقف موقعیت‌های تعهدی باز مشتری، کارگزار و بازار: به ازای هر نماد معاملاتی قرارداد آتی، سقفی برای تعداد موقعیت‌های تعهدی باز در سطح مشتری، کارگزار و کل بازار تعیین و در مشخصات قرارداد آتی ذکر می‌شود.

5) احتمال بروز اشکال فنی در سامانه معاملاتی بازار آتی: اختلال در سیستم‌های الکترونیکی می‌تواند موجب نقص و اشکال فنی در سامانه معاملات بازار آتی شود. در این صورت مسؤولیتی متوجه بورس نیست و مشتری حق اعتراض ندارد.

6) احتمال کاهش نقدشوندگی بازار تحت شرایط خاص: متداول‌ترین روش خروج از بازار در قراردادهای آتی، انجام معامله متقابل موقعیت باز فعلی مشتری است. مشتری ممکن است در شرایط خاص با توجه به نیروهای عرضه و تقاضا و دامنه نوسان قیمت روزانه، در زمان مناسب نتواند از بازار خارج شود و زیانی به وی تحمیل شود. در این صورت مشتری، حق اعتراض ندارد.

7) اطلاعات مندرج در مشخصات قرارداد و سایر مقررات مربوطه: آشنایی با مقررات، به مشتری امکان می‌دهد تا از حقوق و تعهدات خود آگاهی کامل داشته باشد. مطالعه دقیق بیانیه ریسک، قرارداد مشتری-کارگزار، دستورالعمل معاملات و سایر مقررات مرتبط، در این زمینه توصیه می‌شود.

8) اهمیت و مدیریت تاریخ سررسید: ویژگی چشم‌انداز کوتاه‌مدت قرارداد آتی سهام موجب می‌شود مشتری، بر خلاف معاملات سهام در بازار نقدی، نتواند به امید حرکت مطلوب قیمت، موقعیت معاملاتی زیان‌ده خود را ادامه دهد. بنابراین باید در موارد مقتضی، تصمیم‌های درستی نظیر واریز وجه تضمین جبرانی، بستن موقعیت معاملاتی، تجدید موقعیت معاملاتی با قراردادهای با ماه سررسید دورتر، تحویل یا تسویه نقدی اتخاذ کند.

9) ثبت سفارش فروش همراه با امضای فرم انتقال سهم در دوره تحویل امکان‌پذیر است: مشتری ملزم است همزمان با تکمیل فرم دستور سفارش فروش، فرم انتقال سهم در دوره تحویل را امضا کند. بر این اساس، اتاق پایاپای مأذون در انتقال سهم تحت مالکیت مشتری به طرف مقابل وی در قرارداد آتی (حسب مورد خریدار یا فروشنده) در دوره تحویل است. این اذن غیر قابل رجوع است. سهم پایه موجود در کد مالکیت فروشنده به میزان تعهد وی در قرارداد آتی در پایان آخرین روز معاملاتی، توسط اتاق پایاپای مسدود می‌شود.

مشخصات مشتری (حقیقی یا حقوقی):

مشخصات شرکت کارگزاری:

امضاء و مهر کارگزاری:

امضای مشتری: